

ПРОЕКТ «СПРАВЕДЛИВЕ ПРАВОСУДДЯ»

ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНИХ
ГУМАНІТАРНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ

ОЦІНКА РІВНЯ ЗАДОВОЛЕНOSTІ ГРОМАДЯН ЩОДО ОКРЕМИХ АСПЕКТІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДІВ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

ХАРКІВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

ХАРКІВСЬКИЙ ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

Харків, 2012

Оцінка рівня задоволеності громадян щодо окремих аспектів функціонування судів: Харківського апеляційного адміністративного суду та Харківського окружного адміністративного суду: звіт за результатами дослідження/ Проект USAID “Справедливе правосуддя”; Харківська міська громадська організація “Інститут прикладних гуманітарних досліджень”; І. Підкуркова, В. Кохан. – Харків, 2012.

У виданні представлено результати опитування громадської думки з використанням методики карток громадянського звітування щодо оцінки якості окремих аспектів діяльності назва суду/ судів, що проводилося в 2012 році.

Видання призначене для голів судів, суддів, керівників апарату судів, інших працівників судів, громадських організацій, та всіх інших осіб, зацікавлених у побудові діалогу між судами та суспільством задля покращення доступу до правосуддя, підвищення ефективності, прозорості та підзвітності судової системи, побудови довіри громадян до суду.

ПРОЕКТ «СПРАВЕДЛИВЕ ПРАВОСУДДЯ»

Ця публікація була здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проекту «Справедливе правосуддя». Погляди авторів, викладені у цьому виданні, не обов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.

© USAID, 2012

© Проект USAID “Справедливе правосуддя”, 2012

© ХМГО “Інститут прикладних гуманітарних досліджень”, 2012

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	4
1.1. Організація опитування.....	5
2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ У ХАРКІВСЬКОМУ АПЕЛЯЦІЙНОМУ АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДІ.....	6
2.1. Узагальнюючі оцінки якості роботи суду.....	7
2.2. Оцінка якості за окремими вимірами.....	8
2.3. Пропозиції респондентів щодо підвищення якості.....	14
2.4. Висновки та рекомендації.....	15
3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ У ХАРКІВСЬКОМУ ОКРУЖНОМУ АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДІ.....	18
3.1. Узагальнюючі оцінки якості роботи суду.....	19
3.2. Оцінка якості за окремими вимірами.....	20
3.3. Пропозиції респондентів щодо підвищення якості.....	26
3.4. Висновки та рекомендації.....	27
4. ДОДАТКИ.....	29

ВСТУП

Звіт містить результати дослідження громадського сприйняття роботи Харківського окружного адміністративного суду та Харківського апеляційного адміністративного суду, яке було проведене громадською організацією “Інститут прикладних гуманітарних досліджень” з червня 2012 р. по липень 2012 р. на основі методології карток громадянського звітування (надалі – «КГЗ»), що є інструментом зовнішньої оцінки якості роботи суду.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.

Вдосконалення судової системи належить до пріоритетних завдань в становленні демократії в українському суспільстві. Лише покращуючи розуміння реальної ситуації в судах, стану відносин судової системи та суспільства, можна досягти суттєвого покращення ефективності судочинства, зміцнення довіри до суду в українському суспільстві. Власне цим пояснюється необхідність використання у адмініструванні судової діяльності методів оцінювання якості роботи суду.

Оцінювання якості дозволяє керівництву суду вирішувати наступні **завдання**:

- отримання інформації про поточну ситуацію у суді за ключовими параметрами його діяльності;
- обґрунтування поточних та стратегічних рішень;
- визначення пріоритетів для змін;
- моніторинг інновацій, оцінка їх результативності та ефективності;
- оцінювання відповідності конкретних параметрів роботи суду до існуючих стандартів та нормативів.

Якість роботи суду можна визначити як ступінь відповідності суду певним встановленим стандартам продуктивності, ефективності та якості. Основою таких стандартів є суспільні очікування щодо якості судових послуг (наприклад, повноти інформації, зручності та комфортності судових приміщень тощо), а також встановлені законом нормативи роботи суду (наприклад, тривалість судових проваджень, тощо).

Світовий досвід дає приклади різних підходів до формулювання таких стандартів. Наприклад, в США ще з початку 80-х років на різних рівнях судової системи проводиться активна діяльність з розробки та впровадження таких стандартів. Майже два десятиріччя аналогічні розробки здійснюються в Європі, як на рівні міжурядових органів (перш за все, Ради Європи) так і на національному рівні. На сьогодні, створений та існує Міжнародний Консорціум з Досконалості Суду, метою якого є об'єднання міжнародних зусиль задля розробки системи цінностей, концепцій та інструментів, яку суди по всьому світові можуть використовувати для оцінки та покращення якості здійснення судочинства та адміністрування судів. Створено Міжнародні засади досконалості суду, які є модельною методологією оцінки та покращень діяльності, спеціально сконструйованою для використання самими судами.

Для отримання цілісного уявлення про стан справ у суді важливим стає використання методологій, які дозволяють визначати якість діяльності суду не лише на основі об'єктивної інформації (наприклад, судової статистики) але й через показники суб'єктивних оцінок судового розгляду особами, що є його безпосередніми учасниками. **Методологія карток громадського звітування** є саме таким інструментом. Крім того, вона фактично є **формою громадського моніторингу за якістю функціонування судової системи**.

Виходячи з методології, яка пропонується, **якість роботи суду оцінюється з позиції відвідувача суду**. Досліджуючи думку (хоча і суб'єктивну) відвідувача, ми виходили з того, що навіть якщо робота суду є ефективною за певними показниками, надана у суді послуга є бездоганною за своїм стандартом, якість процесу її надання залишиться низькою, доки відвідувач, як зовнішній оцінювач, є незадоволеним, а послуга не відповідає його потребам

(очікуванням). Тому врахування думки відвідувачів є необхідною умовою отримання цілісного та несуперечливого уявлення про фактичні результати діяльності суду.

Ефективність та корисність такої методології отримала підтвердження під час першого етапу опитувань в українських судах, що здійснювався у 2008-2009 рр. громадськими організаціями за сприяння Проекту USAID «Україна: верховенство права». Методологію КГЗ удосконалено під час реалізації другого етапу в 2009-2010 рр. та третього етапу в 2010-2011 рр. На основі досвіду попередніх досліджень та з урахуванням положень розробленої комплексної системи оцінки якості роботи суду (де КГЗ є одним з методів) було підготовлено **стандартний опитувальник**.

У дослідженні 2012 року при оцінюванні рівня задоволеності роботою суду його відвідувачами використовувалися такі критерії:

- фізична доступність суду;
- зручність та комфортність перебування в суді;
- повнота та ясність інформації;
- дотримання термінів судового розгляду;
- сприйняття роботи працівників апарату суду;
- сприйняття роботи судді;
- якість судового рішення.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОПИТУВАННЯ

На підготовчому етапі було налагоджено зв'язки з представниками пілотних судів, проведено фокус-групові дискусії, результати яких дозволили здійснити адаптацію стандартного опитувальника до ситуації у вказаних судах.

З червня по липня 2012 року групою спеціально підготовлених інтерв'юерів опитані 145 респондентів - відвідувачів Харківського окружного адміністративного суду та 129 респондентів - відвідувачів Харківського апеляційного адміністративного суду. Опитування здійснювалось в м. Харків безпосередньо в приміщенні названих судів шляхом індивідуального особистого інтерв'ю за випадковою вибіркою.

З метою поглиблення інтерпретації отриманих даних, за результатами опитування було проведено фокус-групові дискусії з працівниками судів та суддями Харківського окружного адміністративного суду та Харківського апеляційного адміністративного суду. Отримані в ході дискусії коментарі взято до уваги при підготовці аналітичного звіту за результатами дослідження.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ В ХАРКІВСЬКОМУ АПЕЛЯЦІЙНОМУ АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДІ

Преамбула: Загальна інформація про суд

Харківський апеляційний адміністративний суд розміщується в будівлі, розташованій за адресою: м. Харків, вул. Володарського, 46, корпус № 1, загальною площею 9022 кв. м.

Будівля, в якій на цей час розміщується суд, за площею та конструктивними особливостями відповідає вимогам, що пред'являються до приміщень судів. Для створення належних умов відправлення судочинства в приміщенні суду виконаний значний обсяг робіт.

У будівлі суду повністю обладнано 10 залів судового засідання, канцелярії суду та службові кабінети; є достатньо місць для очікування, ознайомлення з матеріалами справ та оформлення документів, наявні стенди із зразками необхідних документів та реквізитів платежів, графіками призначених до розгляду адміністративних справ та ін.

У 2009 році за підтримки проекту USAID «Верховенство права» Харківський апеляційний адміністративний суд став першим пілотним судом у впровадженні в своїй діяльності автоматизованої програми «Документообіг адміністративних судів».

Завдяки цій програмі значно прискорився процес складання процесуальних документів, обробки статистичних даних розгляду в суді адміністративних справ, зменшився паперовий документообіг.

Харківський апеляційний адміністративний суд не у повній мірі забезпечений комп'ютерною технікою, принтерами. Між тим, в суді закінчено монтаж локальної комп'ютерної мережі, до якої є можливість підключення більше 200 робочих місць.

Недофінансування видатків на утримання суду негативно впливає на організацію його роботи. Відсутність належних умов для функціонування суду, в свою чергу, впливає на захист конституційних прав і свобод мешканців Харківського апеляційного округу, юрисдикція якого поширюється на Полтавську, Сумську та Харківську області.

Для покращення умов щодо здійснення судочинства та створення для громадян більш сприятливих умов для доступу до інформації про роботу суду та отримання інформації щодо руху справ, з жовтня 2010 року Харківським апеляційним адміністративним судом за підтримки проекту USAID «Справедливе правосуддя» створено власну сторінку в мережі Інтернет.

На даному веб-порталі міститься вся необхідна інформація як про роботу суду, графіки прийому громадян, порядок оскарження судового рішення, так і інформація щодо призначених до розгляду справ. Оскільки юрисдикція Харківського апеляційного округу поширюється на Полтавську, Сумську та Харківську області, можливість отримання необхідної інформації про роботу суду та рух справи за допомогою веб-порталу суду значно економить час та кошти громадян на поїздки до суду.

Варто зазначити, що сайтом суду користується велика кількість громадян, про що можуть свідчити дані лічильника відвідувачів сайту. Так, інформацію щодо розгляду справ, призначених до розгляду у 2012 році, переглянуло майже 30 000 користувачів мережі Internet.

На даний час фактична чисельність Харківського апеляційного адміністративного суду становить 32 судді. Із вказаного числа суддів утворено 10 судових колегій, які здійснюють відправлення судочинства. Вакантними є 11 посад суддів. Кількість державних службовців та робітників, які перебувають у штаті суду, складає 132 працівника апарату суду.

З 01.01.2012 року по 01.09.2012 року на розгляді Харківського апеляційного адміністративного суду перебувало 73 848 адміністративних справ за апеляційними скаргами. Із вказаної кількості апеляційних скарг ухвалено остаточне судові рішення у 62 791 справах, що складає 85 %. Залишок справ за апеляційними скаргами, щодо яких не ухвалено судові рішення у звітному періоді, склав 11 057 справ.

Аналіз статистичних показників свідчить, що одним суддею Харківського апеляційного адміністративного суду щомісяця постановляється 334 остаточних рішень.

Соціально-демографічні та процесуальні характеристики учасників судового розгляду є важливим чинником у формуванні їх сприйняття діяльності суду. Серед найбільш важливих ознак опитаних необхідно виділити наступні.

Вік. Особливістю вікової структури опитаних є домінування осіб молодіжної та середньої вікових категорій. Респонденти у віці 18-25 років складають 29%, у віці 26-39 років – 40%, 40-59 років – 19%, старші 60 років – 12%.

Стать. Чоловіки складають 49%, а жінки 51%.

Освіта. Переважна більшість опитаних – люди з вищою освітою. Повну вищу мають 74%, базову вищу – 14%, середню та неповну середню – 12%. Ще 58% відзначили у себе наявність вищої юридичної освіти.

Місце проживання. 61% опитаних мешкають у Харкові, тобто в населеному пункті, де розташований суд. Однак досить високим є відсоток людей, які проживають в іншому населеному пункті – 39%. Це пояснюється тим, що даний суд обслуговує окрім Харківської ще Полтавську і Сумську області.

Майновий статус. За самоідентифікацією респондентів, основна їх частина (68%) – люди із середнім статком. Бідними і нижче середнього статку визнали себе 7% і 14% відповідно, заможними – 10%.

Наявність попереднього судового досвіду. Переважна більшість респондентів має попередній судовий досвід. Так, 30% опитаних брала участь у судовому процесі від 2 до 5 разів, 41% - 6 разів та більше разів. 29% зазначили, що це їх перший судовий процес.

Процесуальний статус та стадія процесу. Опитані у суді за своїми процесуальними ролями представлені приблизно паритетно: 47% представляли у суді іншу особу, 53% – особисто себе. У половини респондентів (52%) справа знаходиться в процесі розгляду, у 20% розгляд справи ще не розпочався, у 28% розгляд справи завершено.

Обізнаність з роботою суду та суддів в цілому. Більшість респондентів (87%) цілком або загалом обізнана з роботою суду та суддів. Це є зрозумілим, оскільки більше половини опитаних мають вищу юридичну освіту і певний процесуальний досвід. Зовсім не обізнаними з роботою суду та суддів визнали себе лише 2%, серед яких, в основному, люди старші 60 років.

2.1. УЗАГАЛЬНЮЮЧІ ОЦІНКИ ЯКОСТІ РОБОТИ СУДУ

В дослідженні було використано дві площини оцінювання роботи суду: узагальнюючі та на рівні окремих вимірів. В загальних оцінках фіксувалося суб'єктивне сприйняття якості роботи суду на основі відповідей респондентів на питання про оцінку роботи суду за стандартною п'ятибальною шкалою оцінки.

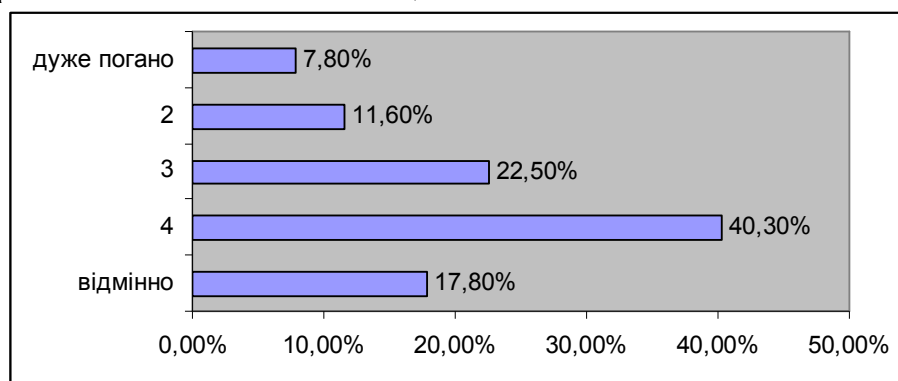

Рис.2.1. Загальна оцінка роботи суду, %

На Рис. 2.1 показано розподіл оцінок, які надавались респондентами якості роботи суду. Результати свідчать, що загалом робота Харківського апеляційного адміністративного суду задовольняє його відвідувачів. Середня оцінка роботи Харківського апеляційного адміністративного суду склала 3,5.

Цікавим при аналізі загальної оцінки якості роботи суду є її кореляції з такими особистісними характеристиками опитаних, як їх вік, освіта, процесуальний статус, наявність попереднього судового досвіду, стадія процесу. Так, гірші оцінки поставили особи старші 60 років, які представляють у суді особисто себе. Більш високо роботу суду оцінили молоді люди, професійні юристи, а також ті, хто вперше беруть участь у судовому процесі, і у кого розгляд справи ще не розпочався.

Очікування та реальні враження від візиту до суду

Аналізуючи відповіді на запитання про враження від візиту до суду, слід зазначити, що вони є неоднозначними. Близько половини респондентів (45%) визнали, що їх враження від візиту до суду відповідають очікуванням. Крайні враження від візиту мають 18%, гірші – 22%. Серед останніх - більшість людей, які визнали себе малообізнаними або зовсім не обізнаними з роботою суду та суддів.

Респондентам, які вже були в цьому суді раніше, пропонувалося оцінити динаміку змін якості його роботи в цілому. Третина тих, хто відповів на дане запитання, зазначили, що якість роботи суду в цілому залишилась без змін. 17% наголошують на її погіршенні. Близько половини (52%) відзначають покращення роботи суду в тому або іншому ступені.

2.2. ОЦІНКА ЯКОСТІ ЗА ОКРЕМИМИ ВИМІРАМИ

Наступним рівнем аналізу стали оцінки, що базувалися на таких вимірах якості:

1. доступність суду;
2. зручність та комфортність перебування у суді;
3. повнота та ясність інформації;
4. якість роботи працівників апарату суду;
5. дотримання термінів судового розгляду;
6. якість роботи суддів.

Індикатори вимірювались за 5-ти бальною шкалою. Отримані результати надані у середніх показниках.

Доступність суду

Доступність суду належить до досить проблематичних складових оцінки. Цей показник є об'єктивною обставиною, тобто повністю не залежить від поточної діяльності суду, однак має суттєве значення у формуванні загальної оцінки. Перше враження особи, яка звертається до суду, виникає у зв'язку з тим, чи є проблеми з пошуком його місцезнаходження, можливістю безперешкодно та легко до нього дістатися, в тому числі громадським транспортом.

На думку опитаних під час нашого дослідження, Харківський апеляційний адміністративний суд має певні проблеми з доступністю. Середній бал даного виміру склав 3,2.

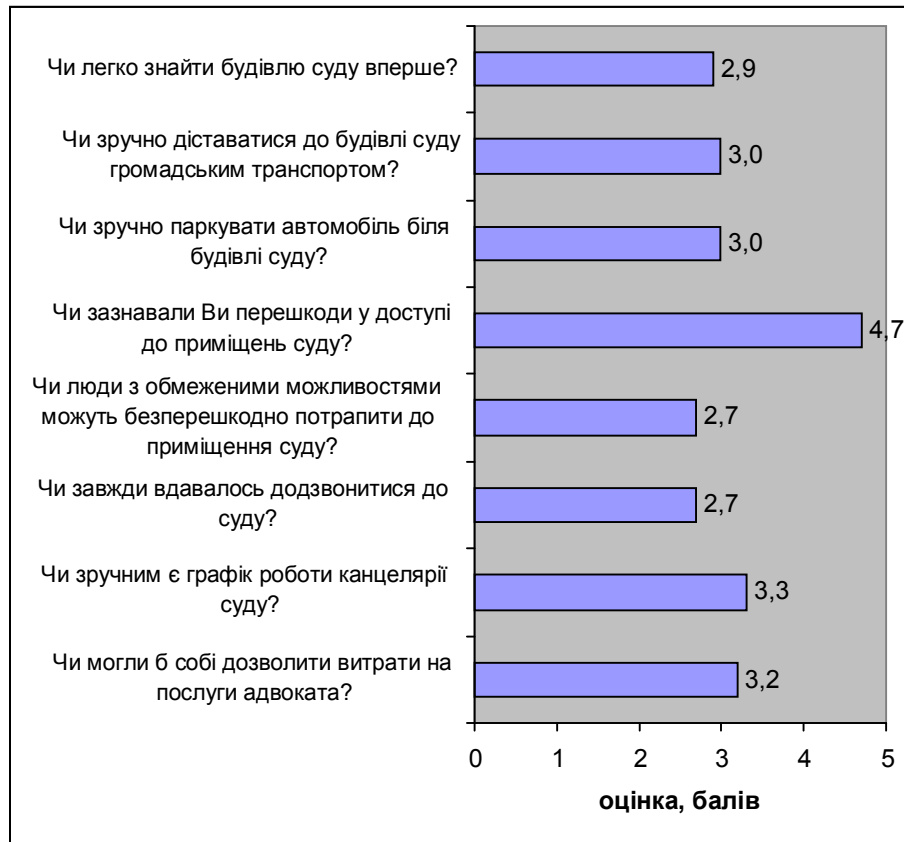

Рис 2.2. Доступність суду

- Дані, представлені на Рис. 2.2, дозволяють зробити наступні висновки:
- Тільки третина респондентів не мала проблем з пошуком будівлі суду вперше. 37% зазначили, що знайти суд вперше важко, 33% відзначили варіант «більш-менш»;
 - 38% відвідувачів суду наголошують на тому, що діставатися до будівлі суду громадським транспортом є досить незручно;
 - Відповіді на запитання про достатність паркувальних місць біля будівлі суду є протилежними: 40% відзначають, що паркувати автомобіль їм незручно, для 40% таких проблем не є. 18% зазначили варіант «більш-менш»;
 - У суді майже відсутні проблеми доступу до приміщень через обмеження охорони. Жодного разу проблем із доступом не зазнавали 88% опитаних. У 12% такі проблеми існували;
 - На думку 45% відвідувачів у суді відсутні умови, які б спрощували доступ та перебування в ньому людей з обмеженими можливостями. Лише 25% вважає, що люди з обмеженими можливостями можуть безперешкодно потрапити до приміщення суду і користуватися його послугами;
 - Близько 50% респондентів мали проблеми з тим, щоб додзвонитися до суду та отримати необхідну інформацію. Серед них – люди нижче середнього статку, старші 60 років. Проблем із тим, щоб додзвонитися та отримати необхідну інформацію телефоном майже не було у третини опитаних;
 - Графік роботи канцелярії суду задовольняє 45% користувачів судових послуг, ще третина зазначила варіант «більш-менш». Повністю незадоволені графіком роботи 10% опитаних, частково – 14%;
 - Досить великою часткою відвідувачів суду є ті, що неспроможні дозволити собі витрати на послуги адвоката (юриста-консультанта), навіть у разі необхідності. Вони складають близько третини. До цієї категорії потрапили найбільш вразливі категорії – люди

старші 60 років, що визнали себе бідними та нижче середнього статку, а також ті, хто зовсім не обізнані або майже не обізнані з роботою судів та суддів в цілому.

Зручність та комфортність перебування у суді

Важливим виміром, що характеризує якість роботи суду і впливає на її оцінку відвідувачами суду, є те, чи зручно та комфортно почуває себе особа у приміщенні суду.

Стан зручності та комфортності розкривається через певні чинники, зокрема, наявність місць для очікування та оформлення документів, існування і стан місць загального користування тощо.

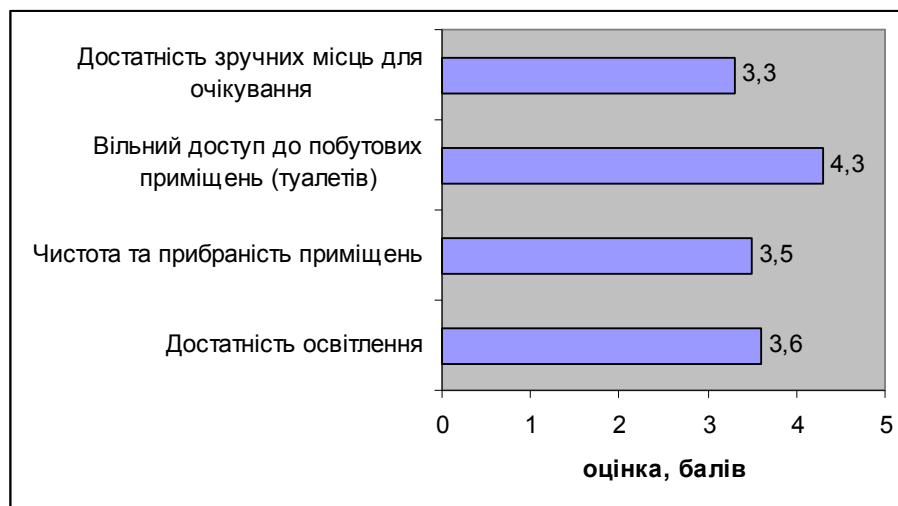

Рис. 2.3. Зручність та комфортність перебування у суді

Середній бал даного виміру склав 3,7.

Дані, представлені на Рис. 2.3. дозволяють зробити наступні висновки:

- На думку третини респондентів, у Харківському апеляційному адміністративному суді недостатньо зручних місць для очікування, оформлення документів, підготовки до засідання;
- Приміщення суду загалом є чистими та прибраними, але 20% опитаних стан чистоти приміщень не задовольняє;
- Більшість відвідувачів суду (80%) вважають, що приміщення суду є світлим. В той же час 20% нарікають на недостатність освітлення.

Повнота та ясність інформації

На оцінку якості роботи суду впливає і такий важливий чинник, як наявність інформації про структуру та організацію роботи суду, графіки розгляду справ, вимоги до документів тощо. Загальне уявлення про середні оцінки респондентів дає Рис. 2.4.

Рис. 2.4. Повнота та ясність інформації

Дані, представлені на Рис. 2.4. дозволяють зробити висновок про в цілому позитивну оцінку даного виміру відвідувачами суду, середній бал по якому склав 3,8.

- На думку респондентів, у Харківському апеляційному адміністративному суді наявна загальна необхідна інформація щодо правил допуску та перебування у суді, про порядок розміщення кабінетів та залів судових засідань тощо. Наявні відповідні інформаційні стенди та дошки об'яв, які розташовані більш-менш зручно і доступно.

- Щодо змістовного наповнення стендів слід зазначити, що нижчі оцінки отримала існуюча інформація про справи, призначені до розгляду, та про порядок сплати судових зборів та мита, реквізити та розміри платежів. Незадоволеними такою інформацією залишились 14% опитаних.

- Сьогодні досить популярним є отримання інформації за допомогою Інтернету. І 42% відвідувачів Харківського апеляційного адміністративного суду користувались інформацією, розміщеною на сторінці судової влади в Інтернеті, а також на розробленому та запровадженому у 2010 р. власному сайті Харківського апеляційного адміністративного суду. Переважна більшість користувачів (85%) залишилась задоволеною наявними там даними в тому або іншому ступені.

Якість роботи працівників апарату суду є суттєвим чинником формування загальної оцінки якості роботи суду. Загалом, опитані задоволені роботою працівників апарату суду. Середній бал виміру склав 3,7. Розподіл середніх оцінок по окремим показникам див. на Рис. 2.5.

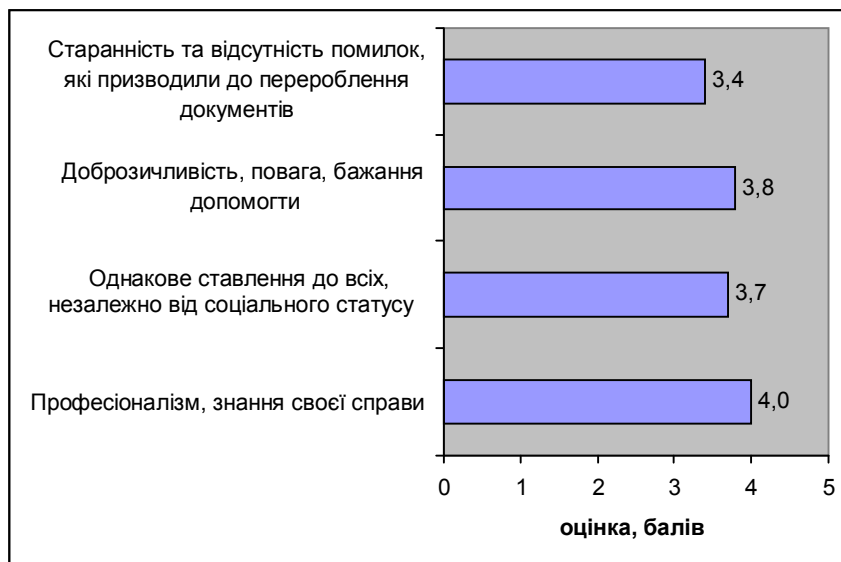

Рис. 2.5. Якість роботи працівників апарату суду

Показники якості роботи працівників апарату суду умовно можна поділити на дві групи: професійні (старанність, дисциплінованість, професіоналізм) та етичні, загальнолюдські (добррозичливість, повага, бажання допомоги, коректність, однакове ставлення до всіх).

- Загалом респонденти досить високо оцінили професійні якості працівників апарату суду, їх відношення до своїх посадових обов'язків. В той же час найнижчий бал отримав показник старанності – 3,4. 20% опитаних зазначають, що існують випадки, коли працівники апарату припускалися помилок, які призводили до перероблення документів та порушення строків.

- Слід також зазначити, що відношення представників апарату суду до відвідувачів, зазвичай характеризуються добррозичливістю та повагою, витриманістю, коректністю. Але в цьому аспекті існують і деякі проблеми. Так, близько 17 % опитаних відзначають таку рису у працівників апарату суду, як небажання допомоги, і 20% нарікають на їх диференційоване ставлення до відвідувачів суду.

Дотримання термінів судового розгляду – вимір, який характеризує вчасність та порядок головних моментів судового розгляду. Він розкривається через низку ознак, які впливають на своєчасний, відповідний розкладу розгляд справ: вчасне отримання повісток, вчасне ознайомлення з матеріалами справи, вчасний (без затримок і перенесень) початок судового засідання

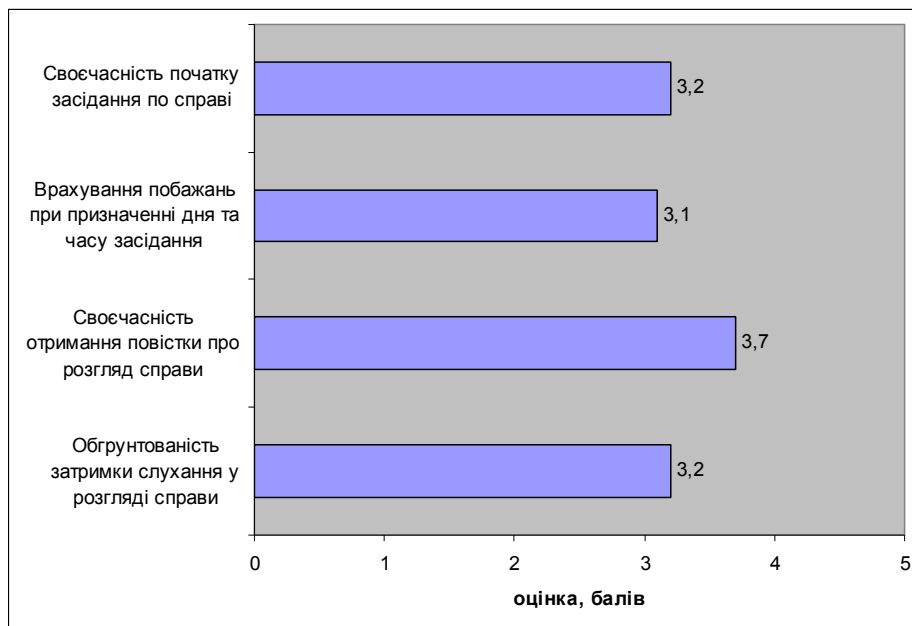

Рис. 2.6. Дотримання термінів судового розгляду

Середній бал виміру склав 3,3.

Основні висновки за результатами аналізу даного виміру є такими:

- Близько третини респондентів (33%) зазначило, що засідання по їх справі розпочиналися невчасно. Причому, на їх думку, затримки або перенесення слухання по справі не були обґрунтовані;
- 35% опитаних зазначили, що їх побажання при призначенні дати та часу засідання були враховані;
- За результатами дослідження, 80% респондентів повістки про розгляд справи отримували більш-менш вчасно, 20% - із значними затримками.

Якість роботи судді

Цей вимір передбачає аналіз за кількома індикаторами, що характеризують різні аспекти роботи суддів у сприйнятті учасників процесу.

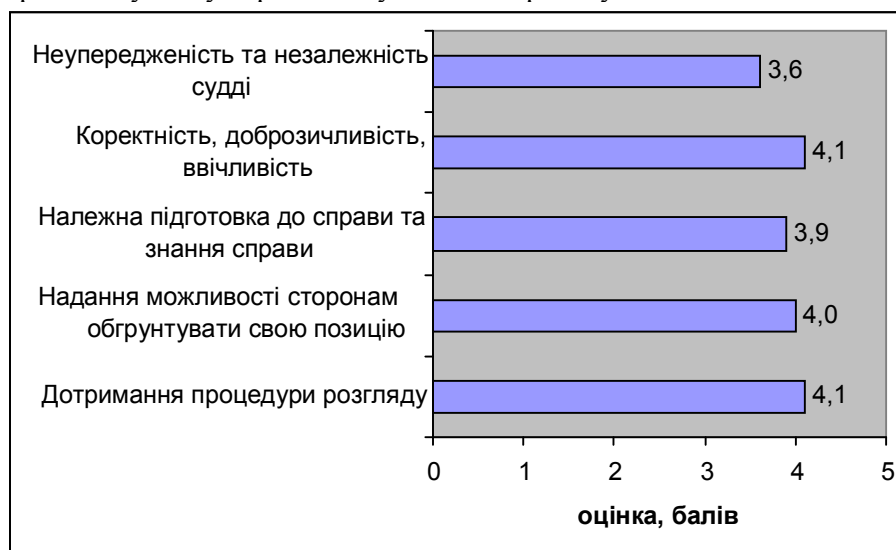

Рис. 2.7. Якість роботи судді

Дані, представлені на Рис., дозволяють зробити висновок про в цілому позитивну оцінку (3.9 бали) якості роботи суддів Харківського апеляційного адміністративного суду. Основні висновки за результатами аналізу показників є такі:

- Респонденти досить високо оцінили дотримання судьями загальної етичної вимоги ставитися коректно, ввічливо, з повагою до учасників процесу, що є одним із ключових елементів Кодексу суддівської етики. Загалом, близько 75% учасників судового процесу на запитання «Чи було характерним для судді: коректність, доброзичливість, ввічливість?» відповіли «цілком так» або «скоріше так». Негативно на це запитання відповіли близько 8%, що дає змогу робити припущення про поодинокі випадки неетичної поведінки суддів або суб'єктивне негативне сприйняття їх діяльності;

- Щодо особливостей поведінки суддів у судовому процесі в контексті дотримання ними окремих процесуальних вимог (зокрема, процедури судового розгляду та принципу змагальності і рівності сторін), слід зазначити, що ці вимоги, на думку наших респондентів, судьями, в основному, виконуються. Негативно відповіли на запитання про дотримання суддею процедури судового розгляду 13%, на запитання щодо можливостей учасників обґрунтувати свою позицію і прокоментувати заяву протилежної сторони – 16%;

- Неоднозначний характер мають оцінки підготовленості судді до справи. Близько 90% респондентів зазначають, що загалом суддя підготувався до справи, але ступінь цієї підготовки різний. Так, 72% опитаних задоволені підготовкою судді до справи, близько 15% відзначають, що він посередньо підготувався до справи і більш-менш розбирається в ній. 13% вважають, що суддя не був підготовлений до розгляду;

- Близько 20% опитаних вказують на існування «зовнішнього тиску» на суддю, який може отримувати різні форми в залежності від типу справи та складу учасників процесу, що є опосередкованим показником існування частки респондентів, які визнають можливість корупційних домовленостей різного типу.

Якість судового рішення

На час проведення опитування близько 20% респондентів вже отримали рішення по справі, і змогли оцінити якість судового рішення.

За результатами дослідження, зміст судових рішень ХААС викладений доступною, зрозумілою мовою (зазначили 88%), є достатньо обґрунтованим (80%).

Але існують певні проблеми, пов'язані з оперативністю видачі рішень. Так, на думку 47% респондентів, рішення видаються невчасно, з затримкою.

2.3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ РОБОТИ СУДУ

Аналіз важливості вимірів якості

Одним із завдань дослідження було визначення рейтингу важливості окремих вимірів роботи суду. Респондентам пропонувалось присвоїти вимірам цифри від 1 до 6, де 1 – найбільш важливий вимір, який суттєво впливає на якість роботи суду, 6 – найменш важливий. Наступна таблиця представляє результати, що показують уявлення респондентів щодо пріоритетних напрямків вдосконалення роботи суду.

Таблиця 1. Рейтинг важливості окремих вимірів роботи суду

Вимір	Ранг
Дотримання термінів судового розгляду	1
Якість роботи працівників апарату суду	2
Якість роботи судді	3
Повнота та ясність інформації	4
Зручність та комфортність перебування у суді	5
Доступність суду	6

Як бачимо з таблиці найбільш важливим для відвідувачів Харківського апеляційного адміністративного суду є дотримання термінів судового розгляду, найменш важливим – зручність та комфортність перебування у суді та доступність суду.

Пропозиції щодо змін, які необхідно запровадити у суді

Під час опитування респонденти пропонували конкретні заходи, що могли б, на їх думку, покращити роботу суду за основними індикаторами. Нижче наведені узагальнені та класифіковані судження опитаних.

Таблиця 2. **Пропозиції респондентів щодо конкретних змін**

<i>Виміри якості</i>	<i>Пропозиції щодо покращення</i>
Дотримання термінів судового розгляду	Дотримуватись своєчасності розгляду справ; Вчасне внесення рішень до реєстру
Якість роботи працівників апарату суду	Працювати над рівнем роботи працівників апарату суду; Підвищити зарплату працівникам апарату суду
Якість роботи судді	Забезпечити незалежність суду; Змінити трійку колегій суддів; Підвищувати компетентність суддів; Оновити склад суддівського апарату; Зменшити вплив на суд з боку судової влади; Збільшити кількість суддів; Брати кращих спеціалістів на роботу
Повнота та ясність інформації	Краще облаштувати інформаційні стенди
Зручність та комфортність перебування у суді	Створити більше місць для очікування; Зробити ремонт у приміщенні суду; Покращити комфортність суду; Надати можливість випити каву; Відкрити точку харчування; Облаштувати сходинки на КПП; Покращити освітлення у приміщенні суду; Покращити стан чистоти вбиральні, придбати освіжувач повітря
Доступність суду	Змінити місце розташування суду; Покращити стоянку для автомобілів; Забезпечити можливість отримання інформації телефоном

2.4. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

На основі результатів опитування учасників судового розгляду, проведеного у Харківському апеляційному адміністративному суді, можна зробити такі висновки:

1. Більшість респондентів визнає роботу Харківського апеляційного адміністративного суду задовільною, тобто такою, що забезпечує належні умови судового розгляду.

2. Низькі оцінки отримав показник доступності суду. Опитані визнають незручним розташування суду, вказують на труднощі при користуванні громадським транспортом, при паркуванні особистого автомобіля, при доступі до приміщення суду людей з обмеженими можливостями тощо.

3. Результати дослідження свідчать, що загалом люди почувають себе у приміщенні Харківського апеляційного адміністративного суду зручно. В той же час оцінки по окремих показниках свідчать про невирішеність певних проблем матеріально-технічної бази суду, зокрема, акцентується увага на відсутності зручних місць для підготовки до засідань, очікувань, відпочинку.

4. Загалом прийнятною, за оцінками опитаних, є повнота та ясність інформації, яка надається судом. Так, у приміщенні наявні стенди (дошки) із зразками документів, графіками призначених до розгляду справ; функціонує власний веб-сайт суду. Але недостатньо високий рівень оцінок скоріш за все обумовлюється недостатнім змістовним наповненням різних типів інформаційних носіїв. Особливо зважаючи на те, що половина відвідувачів суду є професійними юристами.

5. Найбільш проблематичним у роботі Харківського апеляційного адміністративного суду, на думку опитаних, є дотримання термінів судового розгляду. Зокрема, звертається увага на те, що «порушується графік розгляду справ», «перенесення слухань справ є безпідставними». З цими оцінками кореспондують твердження про те, що у більшості випадків «не враховуються побажання учасників процесу при призначенні дня та часу засідань».

6. Більшість опитаних відвідувачів суду позитивно оцінює роботу працівників апарату суду. Респонденти відзначають достатній професіоналізм працівників, доброзичливість. Водночас, майже третина опитаних вказала на те, що працівники не завжди проявляли належну старанність.

7. Загалом високо оцінена якість роботи суддів. Найнижчими в цій групі показників є «неупередженість» (середня оцінка складає 3,6).

На підставі цих даних можуть бути запропоновані наступні рекомендації:

Доступність суду:

- Забезпечити можливість доступу до суду відвідувачів з обмеженими можливостями (встановити пандуси тощо);
- Розглянути варіанти покращення умов для паркування автотранспорту відвідувачів суду;
- Провести організаційні заходи, що можуть поліпшити можливості отримання необхідної інформації по телефону; провести інструктаж працівників апарату, що відповідають на телефонні дзвінки, вивчити можливість використання додаткових телефонних ліній для роботи з відвідувачами;
- Переглянути графік роботи канцелярії та визначити можливі варіанти більш «гнучких» графіків роботи працівників з метою забезпечення кращих можливостей для відвідувачів суду.

Зручність та комфортність перебування у суді:

- Забезпечити краще освітлення в приміщеннях суду;
- Виділити додаткові приміщення (чи окремі зони) для роботи відвідувачів з документами, передбачивши в них інформаційні стенди, зокрема з розміщенням на них окремих видів стандартних чи типових (масових) документів; вивчити можливість створення зони очікування на прилеглий території.

Повнота та ясність інформації:

- Провести оновлення матеріалів на інформаційних стендах у приміщенні суду, провести консультації з представниками адвокатських об'єднань, юридичних фірм, правових служб державних органів щодо бажаного наповнення веб-сайту та інформаційних стендів у приміщенні суду.

Дотримання термінів судового розгляду:

- Розробити рекомендації щодо планування графіку розгляду (зокрема, в частині прогнозування можливості тривалості слухань), встановити контроль за дотриманням графіку. Вивчити можливість використання сайту для узгодження графіків розгляду.

Якість роботи працівників апарату суду:

- Проводити тренінги та методичні заняття для працівників апарату суду на основі Правил поведінки працівників апарату суду;

- Посилити внутрішній контроль виконавчої дисципліни та якості виконання посадових обов'язків.

Якість роботи суддів:

- Звернути увагу суддів на наявність негативного сприйняття відвідувачами їх поведінки та дій (рішень), що сприймається як прояв упередженості (неоднакового ставлення).

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ В ХАРКІВСЬКОМУ ОКРУЖНОМУ АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДІ

Преамбула: Загальна інформація про суд

Харківський окружний адміністративний суд розміщується у двох будівлях, розташованих по вул. Мар'їнська б.18 літ. «Б-3» та вул. Сумська б.3 літ. «Б-6».

Приміщення по вул. Мар'їнській б.18 «Б-3» передано суду в оренду Управлінням комунального майна та приватизації Департаменту економіки та комунального майна Харківської міської ради. Площа приміщення складає 1248,9 кв. м., в якому облаштовано 22 окремих кабінетів для суддів, 25 службових кабінетів для працівників апарату суду, кімната прийому позовних заяв, 1 зал судових засідань, який вміщує до 20 осіб. Приміщення обладнано пандусом, який сприяє доступності громадян з обмеженими можливостями до правосуддя.

Приміщення по вул. Сумській б.3 літ. «Б-6» передано суду в оренду Управлінням комунального майна та приватизації Департаменту економіки та комунального майна Харківської міської ради. Площа приміщення складає 732,5 кв. м., в якому облаштовано 17 окремих кабінетів для суддів, 11 службових кабінетів для працівників апарату суду, 1 зал судових засідань.

Крім цього, на балансі Харківського окружного адміністративного суду перебуває приміщення площею 4150,6 кв. м. за адресою: пл. Свободи, б.6, яке передано суду в оренду Регіональним відділенням Фонду державного майна України по Харківській області. Вже більше року триває робота по капітальному ремонту і реконструкції цього приміщення суду, що дозволить створити гідні умови перебування у ньому громадян.

З 1 січня 2009 року в Харківському окружному адміністративному суді працює автоматизована система документообігу – КП «ДСС». Впровадження цієї системи та майже чотири роки досвіду роботи з нею надають широкі можливості для подальшого розвитку автоматизації на інших ділянках роботи суду. Так, окрім того, що інформація про діяльність суду розміщена у достатній кількості в загально доступних місцях: на дошках оголошень і стендах, майже 2 роки в суді працюють сучасні комунікативні засоби, в тому числі, і на базі автоматизованої системи документообігу суду. Це, по-перше, 2 інформаційні кіоски, що забезпечують надання доступу відвідувачам суду до загальної інформації про суд та до інформації про справи, що знаходяться у провадженні в суді. По-друге, для зручності отримання громадянами інформації про діяльність суду створено офіційний веб-сайт Харківського окружного адміністративного суду, за допомогою якого будь-який користувач може переглянути не тільки загальну інформацію про суд, але й списки справ, призначених до розгляду, законодавство, новини та іншу корисну інформацію. Протягом 1 півріччя 2012 року найбільша кількість відвідувачів офіційного веб-сайту Харківського окружного адміністративного суду - 4143 особи, в той час, як найменша кількість – 1493 особи.

Відповідно до Указу Президента України „Про кількісний склад суддів адміністративних судів” від 16 травня 2007 року № 417/2007 кількість суддів Харківського окружного адміністративного суду складає 40 одиниць.

Станом на 3 вересня 2012 року кількісний склад суддівського корпусу складає 39 суддів, з них: 7 суддів обрані безстроково.

Згідно штатного розкладу чисельність працівників апарату Харківського окружного адміністративного суду складає 144 одиниці, станом на 3 вересня 2012 року фактично у суді працює 135 працівників.

Середньомісячне надходження позовних заяв на розгляд судді складає 48 заяв.

Протягом 1 півріччя 2012 року перебувало на розгляді 10048 адміністративних справ, з них: закінчено провадження по 7989 справах.

В цей же період працівниками Харківського окружного адміністративного суду зареєстровано 22096 вхідних документів та здійснено відправку 52282 вихідних документів.

Вищим адміністративним судом України Харківський окружний адміністративний суд також визнано базовим для стажування та надання методичної допомоги.

12 травня 2011 року Харківський окружний адміністративний суд почав навчально-просвітницьку програму «Суд – шляхи довіри», призначену учнівській молоді Харкова. Її мета – сприяти підвищенню правової обізнаності молоді.

Ініціатива Харківського окружного адміністративного суду, за підтримки проекту USAID «Україна: справедливе правосуддя» стала поштовхом до впровадження першого в нашій країні навчального курсу для судових адміністраторів. В Європі, подібний досвід має Французька Національна школа канцелярій суду в місті Дижоні. Аналогічний проект впроваджується в Польщі.

Соціально-демографічні та процесуальні характеристики учасників судового розгляду є досить важливим чинником у формуванні їх сприйняття діяльності суду. Серед найбільш важливих ознак опитаних необхідно виділити такі:

Вік. Респонденти у віці 18-25 років складають 22,7%, у віці 26-39 років – 45,4%, у віці 40-59 років – 27,6%, а представники старшої категорії (60 років і більше) – лише 4,3%.

Стать. Чоловіки складають 46,8%, а жінки – 53,2%.

Рівень освіти. Саме цей параметр дозволив виявити досить важливу ознаку опитаних, а саме – домінування осіб із вищою освітою, що має бути враховано як в інтерпретації отриманих результатів всього дослідження, так і при формулюванні пропозицій та рекомендацій. Мають освіту: повну вищу – 87,2% опитаних, базову вищу – 7,1%, середню та неповну середню – 5,7%. Слід також зазначити, що 63,8% мають вищу *юридичну* освіту.

Місце проживання. Більшість респондентів (71,6%) мешкає в Харкові, тобто в населеному пункті, де розташований суд. В іншому населеному пункті проживає 28,4%.

Майновий статус. За самоідентифікацією респондентів, більшість з них (67,4%) є людьми середнього статку. Бідними та нижче середнього статку вважають себе 2,8% та 19,9% відповідно. Заможними визнали себе 9,2%, багатим – одна людина.

Наявність попереднього судового досвіду. Більшість опитаних (81,5%) має досвід участі у судовому процесі, причому 63,1% респондентів зазначили, що брали участь у процесі 6 і більше разів. У поєднанні з домінуючою ознакою осіб зі спеціальною юридичною підготовкою, цей показник дозволяє висловити припущення, що основними учасниками судових процесів у Харківському окружному адміністративному суді є професійні юристи (адвокати, юрисконсультанти підприємств установ, організацій). Вперше є учасниками судового процесу лише 18,4% опитаних.

Процесуальний статус та стадія процесу. Близько 60% респондентів представляють у суді іншу особу, 38,3% представляють особисто себе. При цьому у 18,4% опитаних розгляд справи ще не розпочато, у 51,8% справа знаходиться в процесі розгляду, у 29,8% - розгляд справи завершено.

Обізнаність з роботою суду та суддів в цілому. Більшість респондентів (близько 85%) цілком або загалом обізнана з роботою суду та суддів. Серед них, в основному, особи з вищою юридичною освітою і попереднім судовим досвідом. Зовсім не обізнаними з роботою суду та суддів визнали себе лише 2,8% опитаних.

3.1. УЗАГАЛЬНЮЮЧІ ОЦІНКИ ЯКОСТІ РОБОТИ СУДУ

В дослідженні було використано дві площини оцінювання роботи суду: узагальнюючі та на рівні окремих вимірів. В загальних оцінках фіксувалося суб'єктивне сприйняття якості роботи суду на основі відповідей респондентів на питання про оцінку роботи суду (загалом, з точки зору учасника судового розгляду) за стандартною п'ятибальною шкалою оцінки. Структуру оцінок показує Рис. 3.1.

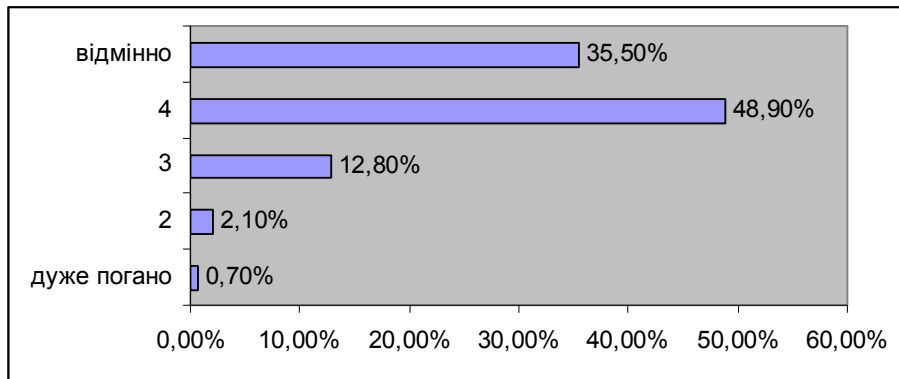

Рис. 3.1. Загальна оцінка якості роботи суду

Рис. наочно показує, що переважна більшість респондентів загалом позитивно оцінює роботу Харківського окружного адміністративного суду. Лише близько 3% опитаних оцінюють роботу суду як незадовільну.

Порівняння з результатами минулорічних досліджень дає можливість зробити висновок, що має місце чітка позитивна тенденція до покращення якості роботи суду. Зміни в якості оцінок вплинули і на їх середній бал. Так, у 2009 р. він склав 3,6, у 2010 р. – 3,8, у 2012 р. – 4,2.

Очікування та реальні враження від візиту до суду

Аналізуючи відповіді на запитання «Які Ваші враження від візиту до суду?» слід зазначити, що у більшості респондентів (78,0%) вони відповідають очікуванням. Гірші, ніж очікували, враження мають лише 2,0%, кращі – 20,0%.

Близько 42% респондентів, які неодноразово були учасниками судового процесу в цьому суді, зазначили, що якість роботи суду загалом залишилась без змін, близько 2% відзначають її погіршення, 34,0% наголошують на покращенні якості роботи суду.

3.2. ОЦІНКА ЯКОСТІ ЗА ОКРЕМИМИ ВИМІРАМИ

Наступним рівнем аналізу стали оцінки, що базувалися на таких вимірах якості:

- доступність суду;
- зручність та комфортність перебування у суді;
- повнота та ясність інформації;
- якість роботи працівників апарату суду;
- дотримання термінів судового розгляду;
- якість роботи суддів.

Індикатори вимірювались за 5-ти бальною шкалою.

Доступність суду

Вимір доступності суду визначався показниками, представленими середнім балом на Рис. 3.2.:

Рис. 3.2. Доступність суду

Середній бал даного виміру склав 3,4.

Основні висновки за результатами аналізу показників є такими:

- Розташування Харківського окружного адміністративного суду є більш-менш зручним. Знайти будівлю суду вперше важко було лише близько 20% респондентів;
- Приблизно третина опитаних зазначила, що діставатися до будівлі суду громадським транспортом їм незручно;
- Понад 70% відвідувачів суду, які мають власне авто, відзначають, що паркувати автомобіль біля будівлі суду незручно;
- Суд є досить доступним з точки зору потрапляння до його приміщення. Близько 90% респондентів жодного разу не зазнавали перешкод у доступі до приміщень суду через обмеження охорони. В той же час майже 10% зазнавали таких перешкод;
- Неоднозначними є оцінки перешкод для людей з обмеженими можливостями. Близько 50% опитаних зазначають, що для такого типу людей потрапляння до будівлі суду та користування послугами суду є проблематичним. Але слід зазначити, що у 2011 році у приміщенні Харківського окружного адміністративного суду за адресою: Мар'їнська, 18 було встановлено пандус та облаштовано зал судових засідань спеціально для людей з особливими потребами;

- Доступним можна визнати суд з точки зору можливості в телефонному режимі з'ясувати необхідну інформацію. Приблизно 80% користувачам судових послуг вдалося додзвонитися до суду та отримати потрібну інформацію телефоном;
- Досить високо оцінили відвідувачі суду графік роботи канцелярії. Близько 90% відповіли, що в основному графік роботи канцелярії суду дозволяв їм вчасно та безперешкодно подати позов, ознайомитися з матеріалами, отримати рішення тощо;
- Витрати на послуги адвоката могли б собі дозволити лише 67,4% опитаних. Серед них, в основному, - найбільш незахищені верстви населення – люди старші 60 років та ті, хто визнав себе бідним.

Зручність та комфортність перебування у суді

Важливим виміром, що характеризує якість роботи суду і впливає на її оцінку, є те, чи зручно та комфортно почуває себе особа у приміщенні суду. На стан зручності та комфортності впливає багато чинників. Див. Рис. 3.3.

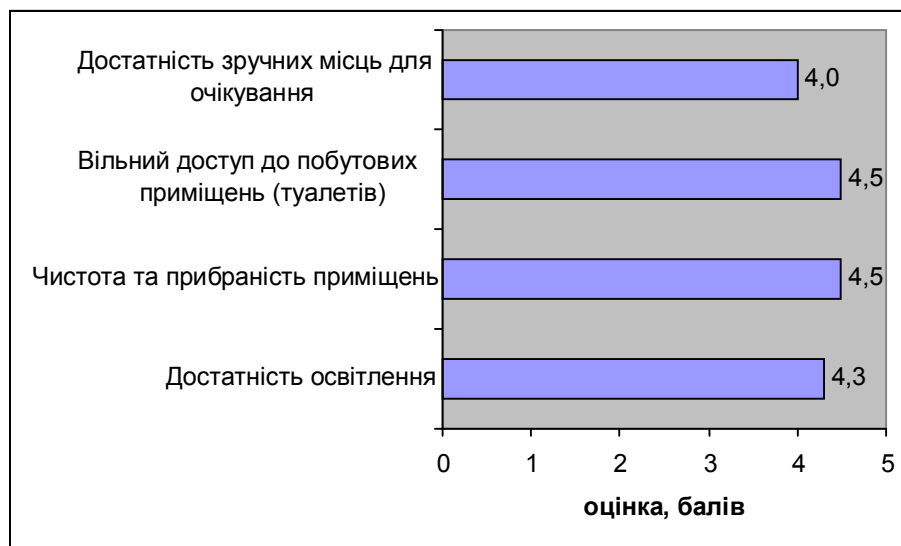

Рис. 3.3. Зручність та комфортність перебування у суді

Середній бал даного виміру склав 4,3.

Дані, представлені на рис., дозволяють зробити висновок про те, що у суді створені умови для зручного та комфортного перебування відвідувачів. Майже всі респонденти відзначають чистоту та достатнє освітлення приміщення суду, вільний доступ до побутових приміщень, наявність зручних місць для очікування, оформлення документів, підготовки до засідання.

Повнота та ясність інформації

На оцінку якості роботи суду впливає і такий важливий чинник, як наявність інформації про організацію роботи та структуру суду, графіки розгляду справ, вимоги до документів, розташування судових приміщень тощо. Він має суттєвий вплив на загальний рівень задоволеності якістю роботи суду.

Рис. 3.4. Повнота та ясність інформації

Середній бал даного виміру склав 4,1.

Представлені на рис. дані демонструють у Харківському окружному адміністративному суді наявна загальна необхідна інформація щодо правил допуску та перебування у суді, про порядок розміщення кабінетів та залів судових засідань тощо. Наявні відповідні інформаційні стенди та дошки об'яв, які розташовані досить зручно і доступно.

Досить високі показники інформаційного виміру пояснюються тим, що поряд з інформацією, розміщеною на дошках, в Харківському окружному адміністративному суді працює інформаційний екран для оповіщення відвідувачів та інформаційний кіоск - програмно-технічний комплекс, який забезпечує надання доступу відвідувачам суду до загальної інформації про суд, до інформації про справи та до документів по справах, що знаходяться у провадженні в суді.

Нижчі оцінки отримала існуюча інформація про справи, призначені до розгляду. Близько 16% висловили своє незадоволення щодо цього.

На особливу увагу заслуговують відповіді на запитання «Чи користувались Ви сторінкою суду в мережі Інтернет?» та «Чи знайшли на ній потрібну для Вас інформацію?». Близько 60% опитаних користуються сторінкою суду в Інтернет. З них понад 80% залишились задоволеними наявною на сторінці інформацією, 11% - ні.

Якість роботи працівників апарату суду є суттєвим чинником формування загальної оцінки якості роботи суду. Уявлення про цей вимір дає Рис. 3.5.

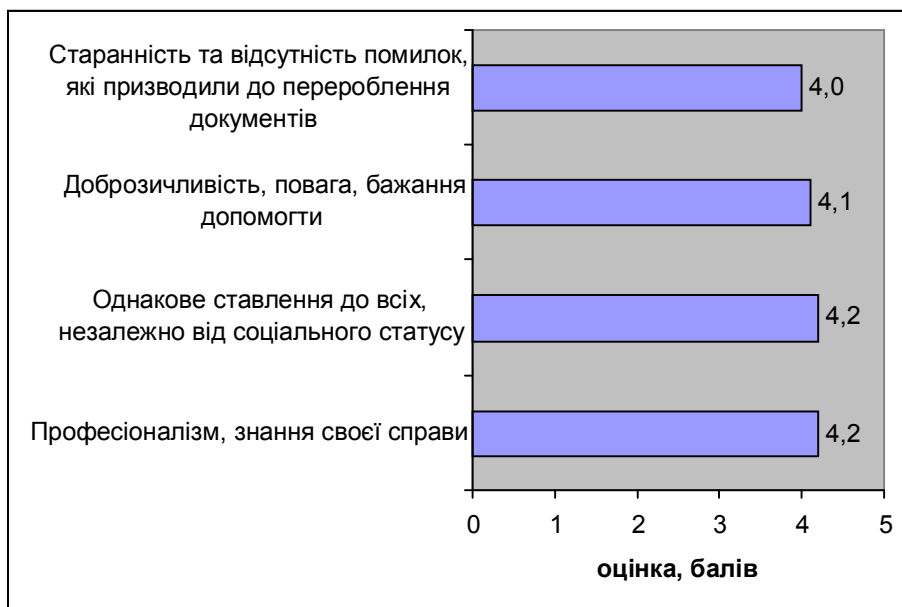

Рис. 3.5. Якість роботи працівників апарату суду

Середній бал даного виміру склав 4,1.

Представлені на рис. дані показують, що більшість респондентів загалом добре оцінюють професійні та етичні якості працівників апарату Харківського окружного адміністративного суду – їх професіоналізм, старанність, дисциплінованість, коректність, доброзичливість.

Найменші бали по даному виміру отримала відповідь на запитання «Чи працівники суду працювали старанно та не припускалися помилок, які призводили б до перероблення документів та порушення строків?». Так, близько 10% опитаних зауважили на наявності таких помилок.

Дотримання термінів судового розгляду

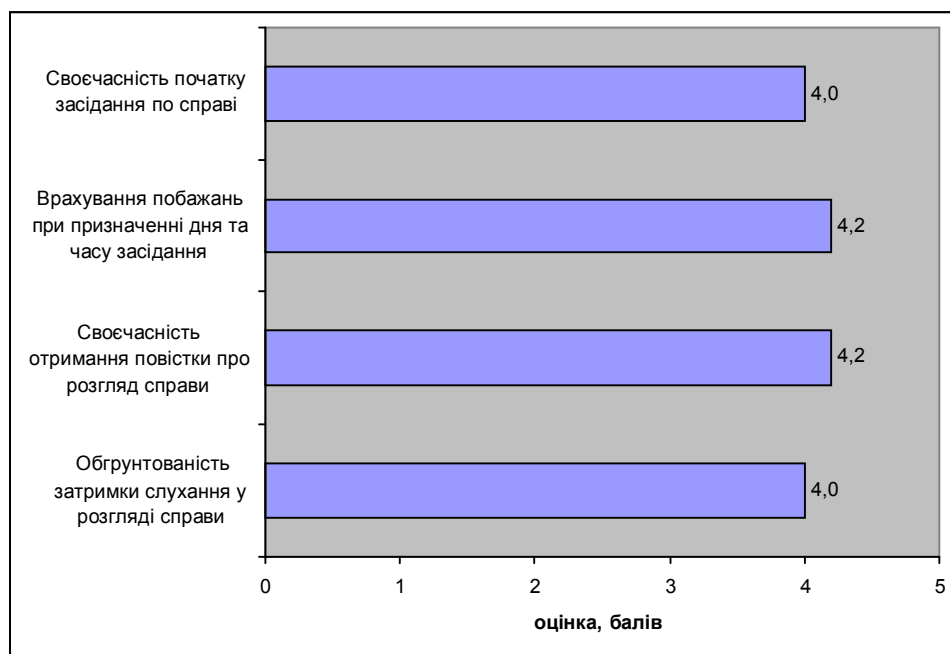

Рис. 3.6. Дотримання термінів судового розгляду

Середній бал даного виміру склав 4,1.

Основні висновки за результатами аналізу такі:

- Понад 90% учасників судового процесу відзначають, що повістки та повідомлення про розгляд справи вони отримували вчасно;
- Більшість учасників судового провадження (86,2%) зазначають, що, в основному, засідання по справі у Харківському окружному адміністративному суді починаються вчасно. Такий же відсоток опитаних наголошує на тому, що випадки затримки (перенесення) слухань у справі зазвичай є обґрунтованими;
- На затримки початку слухання справи нарікають близько 14% респондентів. Така ж частка опитаних незадоволена обґрунтуванням порушення графіку розгляду справ;
- У більшості випадків (93,1%) було враховано побажання сторін при призначенні дня та часу засідання.

Якість роботи суддів

Цей вимір передбачає аналіз за кількома індикаторами, що характеризують різні аспекти роботи суддів у сприйнятті учасників процесу. На Рис. 3.7. можна побачити середні оцінки цих індикаторів.

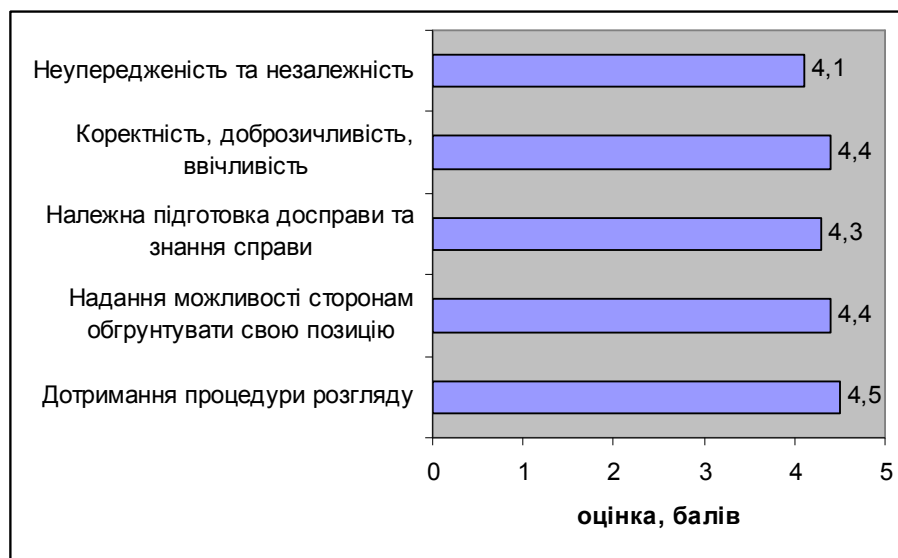

Рис. 3.7. Якість роботи суддів

Дані, представлені на рис. дозволяють зробити висновок про досить високу оцінку якості роботи суддів Харківського окружного адміністративного суду (середній бал склав 4,3). Основні висновки за результатами аналізу показників є такими:

- Переважна більшість суддів в цілому дотримується загальної етики поведінки: 97,4% опитаних визнають, що суддя ставився до них коректно, ввічливо, з повагою;
- Близько 80% відзначають належну підготовку судді до справи та знання справи, 13,0% зауважують, що суддя підготувався більш-менш (посередньо);
- Позитивно була оцінена і поведінка суддів у судовому процесі в контексті дотримання ними певних процесуальних вимог. Майже 90% вказали на те, що суддя дотримувався процедури при розгляді справи, а також надавав можливість сторонам обґрунтувати свою позицію та прокоментувати заяву протилежної сторони;
- Про наявність зовнішнього тиску на суддю зазначають 9,5% респондентів.

Якість судового рішення

Близько третини респондентів на час проведення опитування зазначили, що вже отримали рішення по справі. Це дало їм змогу оцінити якість судового рішення. Середній бал даного виміру склав 4,3.

За результатами дослідження рішення по справі зазвичай видаються вчасно (таку оцінку дають понад 70% респондентів). Разом з тим, варто звернути увагу на те, що майже кожний п'ятий незадоволений вчасністю отримання тексту судового рішення

Щодо змісту судового рішення слід зазначити, що, на думку 85,7% опитаних, він був викладений доступно, зрозумілою мовою.

82,1% осіб, які отримали судові рішення, зазначили, що воно було добре обгрунтованим. Незадоволеними обгрунтуванням залишились, в основному, учасники судового процесу, які програли справу. Вони ж збираються оскаржувати це рішення.

3.3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ РОБОТИ СУДУ

Аналіз важливості вимірів якості

Одним із завдань дослідження було визначення рейтингу важливості окремих вимірів роботи суду. Респондентам пропонувалось присвоїти вимірам цифри від 1 до 6, де «1» - найбільш важливий, що суттєво впливає на якість роботи суду, 6 – найменш важливий. В наступній таблиці представлені результати, що показують уявлення респондентів щодо пріоритетних напрямків вдосконалення роботи суду.

Таблиця 1. Рейтинг важливості окремих вимірів роботи суду

Якість роботи судді	1
Дотримання термінів судового розгляду	2
Якість роботи працівників апарату суду	3
Повнота та ясність інформації	4
Доступність суду	5
Зручність та комфортність перебування у суді	6

За результатами опитування, найбільш значущим в роботі суду, з точки зору респондентів, є вимір «якість роботи судді». Останнє місце в рейтингу посідає «зручність та комфортність перебування у суді», що вказує або на незначний вплив цього показника на загальну оцінку якості роботи суду, або його задовільний стан у суді порівняно з іншими показниками.

Пропозиції щодо змін, які необхідно запровадити у суді

Під час опитування респонденти пропонували конкретні заходи, що могли б, на їх думку, покращити роботу суду за основними індикаторами. Нижче наведені узагальнені та класифіковані судження опитаних.

Таблиця 2. Пропозиції щодо конкретних змін

<i>Виміри якості</i>	<i>Пропозиції щодо покращення</i>
Якість роботи судді	<ul style="list-style-type: none">- Підвищити якість підготовки судді до справи;- Розглядати справи по суді;- Мати можливість вибору судді;- Підвищити рівень контролю за корупцією в судах

Дотримання термінів судового розгляду	- Чіткіше дотримуватись термінів розгляду справи
Якість роботи працівників апарату суду	- Покращити роботу апарату суду; - Підвищити зарплату апарату суду для зацікавленості у роботі
Повнота та ясність інформації	- Створити банк даних держорганів, забезпечити доступ до нього; - Своєчасно оновлювати інформацію на сайті суду; - Створити можливість спілкування через Інтернет; - Запровадити посаду консультанта для людини, яка прийшла до суду вперше
Доступність суду	- Об'єднати дві будівлі Харківського окружного адміністративного суду; - Встановити багатоканальний телефон в інформаційному центрі; - Прискорити прийом позовів до канцелярії суду; - В канцелярії суду ввести особу, яка б приймала позовні заяви
Зручність та комфортність перебування у суді	- У приміщенні суду встановити апарат для подачі води та кави

3.4. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

На основі результатів опитування учасників судового розгляду, проведеного у Харківському окружному адміністративному суді, можна зробити такі висновки:

1. Загалом робота Харківського окружного адміністративного суду визнається більшістю респондентів як задовільна, тобто така, що забезпечує належні умови судового розгляду.

2. Низькі оцінки отримав показник доступності суду. Опитані наголошують на незручному розташуванні суду, вказують на труднощі діставатися до суду громадським транспортом, складність при паркуванні особистого автомобіля.

3. Результати дослідження свідчать про те, що люди почувають себе у приміщенні Харківського окружного адміністративного суду досить комфортно. Приміщення суду є прибраними, у суді наявні місця для очікування та оформлення документів тощо.

4. Загалом результати опитування показують, що у Харківському окружному адміністративному суді відвідувачам надається досить повна інформація щодо перебування у суді, організації роботи суду, необхідних процесуальних документів та ін. Для передачі інформації використовуються різні джерела – інформаційні стенди (дошки), інформаційний екран, інформаційний кіоск. З 2010 р. діє офіційний веб-сайт суду, зміст якого загалом задовольняє опитаних.

5. За результатами опитування, працівникам апарату суду, в основному, притаманні досить високий рівень професіоналізму та етичних якостей.

6. Досить високі оцінки має показник дотримання термінів судового розгляду. Більшість респондентів вказує на вчасність отримання повісток про слухання справи, загальне дотримання графіку розгляду судових справ.

7. Респонденти досить високо оцінюють роботу суддів Харківського окружного адміністративного суду – їх професійні якості, поведінку у судовому процесі, відношення до учасників процесу.

На підставі цих даних можуть бути запропоновані наступні рекомендації:

Доступність суду:

- Розглянути варіанти покращення умов для паркування автотранспорту відвідувачів суду;
- Розглянути можливість залучення волонтерів (наприклад, студентів-юристів) до інформаційної, консультативної роботи з незахищеними верствами населення (людьми похилого віку, малозабезпеченими);
- Залучити представника громадської організації інвалідів для незалежної оцінки ефективності та доцільності проведених у суді заходів щодо покращення умов для осіб з особливими потребами (пандуси та інші заходи); Розмістити інформацію про наявні можливості у зручному для відвідувачів місці.

Повнота та ясність інформації:

- Провести консультації з представниками адвокатських об'єднань, юридичних фірм, правових служб державних органів щодо наповнення веб-сайту, зокрема, розширення функціональних можливостей сайту (створення форуму, тощо).
- Вивчити питання щодо доцільності та можливого наповнення додаткових інформаційних баз для відвідувачів суду (дані про державні органи, судова практика, тощо)

Якість роботи персоналу суду:

- Провести аналіз можливих чинників затримок у прийомі документів канцелярією;
- Провести додатковий інструктаж працівників апарату суду, що найчастіше спілкуються з особами, що вперше звертаються до суду;

Якість роботи суддів:

- Звернути увагу суддів на наявність негативного сприйняття відвідувачами їх поведінки та дій (рішень), що сприймається як упередженість та схильність до зовнішнього тиску.
- Провести додатковий тренінг чи круглий стіл з залученням громадськості за тематикою етичних стандартів суддівської професії.

4. ДОДАТКИ

РОЗПОДІЛ ВІДПОВІДЕЙ РЕСПОНДЕНТІВ НА ЗАПИТАННЯ АНКЕТИ (у %)

БЛОК 1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РЕСПОНДЕНТА

О – Харківський окружний адміністративний суд

А – Харківський апеляційний адміністративний суд

1. Вік		О	А
18-25 років	1	22,7	28,7
26-39 років	2	45,4	40,3
40-59 років	3	27,7	18,6
60 років і старші	4	4,3	12,4

2. Рівень освіти		О	А
Середня та неповна середня	1	5,7	11,6
Базова вища	2	7,1	14,0
Повна вища	3	87,2	74,4

3. Стать		О	А
Чоловіча	1	46,8	48,8
Жіноча	2	53,2	51,2

4. Наявність вищої юридичної освіти		О	А
Так	1	63,8	58,1
Ні	2	36,2	41,9

5. Де Ви проживаєте?		О	А
В населеному пункті, де розташований цей суд	1	71,6	61,2
В іншому населеному пункті	2	28,4	38,8

6. У суді Ви представляєте:		О	А
Особисто себе (є позивачем / відповідачем / свідком / потерпілим)	1	38,3	52,7
Іншу особу (є адвокатом, юрист-консультантом)	2	58,9	47,3
Інше	3	2,8	0

7. Ви вважаєте себе?		О	А
Бідним	1	2,8	7,0
Нижче середнього статку	2	19,9	14,0
Середнього статку	3	67,4	68,2
Заможним	4	9,2	10,1
КН	5	0,7	0,8

8. Як часто Ви були учасником судового розгляду?		О	А
Це мій перший судовий процес	1	18,4	28,7
2-5 разів	2	18,4	30,2
6 разів і більше	3	63,1	41,1

9. На якій стадії розгляду знаходиться Ваша справа?		О	А
Розгляд справи ще не розпочато	1	18,4	20,2
Справа знаходиться в процесі розгляду	2	51,8	51,9
Розгляд справи завершено (винесено рішення)	3	29,8	27,9

10. Який ступінь Вашої обізнаності з роботою суду та суддів в цілому?		О	А
Зовсім не обізнаний	1	2,8	1,6
Майже не обізнаний	2	12,1	11,6
Загалом обізнаний	3	38,3	54,3
Цілком обізнаний	4	46,8	32,6

11. Оцініть, будь ласка, за 5-бальною шкалою, якість роботи цього суду:		О	А
Дуже погано	1	0,7	7,8
2	2	2,1	11,6
3	3	12,8	22,5
4	4	48,9	40,3
відмінно	5	35,5	17,8

БЛОК 2 ОСНОВНА ЧАСТИНА – ОЦІНЮВАННЯ ЗА ВИМІРАМИ ЯКОСТІ

відповіді на запитання надаються за 5-бальною шкалою:

1	Цілком ні
2	Скоріше ні
3	Більш-менш (варіант: і так, і ні)
4	Скоріше так
5	Цілком так
0	Важко сказати
9	КН

ТЕРИТОРІАЛЬНА ДОСТУПНІСТЬ СУДУ		О	А
12. Чи було Вам легко знайти будівлю суду вперше?	1	5,0	7,0
	2	15,6	30,2
	3	29,8	32,6
	4	33,3	24,0
	5	16,3	6,2
13. Чи зручно Вам діставатися до будівлі суду громадським транспортом?	1	19,1	16,8
	2	14,9	22,1
	3	14,2	25,3
	4	17,7	18,0
	5	17,0	16,8
	9	17,0	0
14. Чи зручно паркувати автомобіль (достатньо паркувальних місць) біля будівлі суду?	1	28,6	26,5
	2	42,9	14,7
	3	14,3	17,6
	4	14,3	17,6
	5	0	23,5

15. Чи зазнавали Ви певних перешкод у доступі до приміщень суду через обмеження охорони?		О	А
Так	1	10,6	12,4
Ні	2	89,4	87,6

16. Як ви вважаєте, чи люди з обмеженими можливостями можуть безперешкодно потрапити до приміщення суду і користуватися послугами суду?		О	А
	1	26,2	22,8
	2	24,1	22,8
	3	16,3	28,9
	4	19,1	14,9
	5	14,2	10,5
17. Якщо Вам доводилося телефонувати до суду, чи завжди вдавалось додзвонитися та отримати потрібну інформацію телефоном?	1	9,2	25,8
	2	6,4	20,8
	3	22,0	19,2
	4	22,7	24,2
	5	36,2	10,0
	9	3,5	0
18. Чи дозволяв графік роботи канцелярії суду	1	5,0	10,1

вчасно та безперешкодно вирішувати Ваші справи у суді (подати позов, ознайомитися з матеріалами, отримати рішення, ухвалу, вирок та ін.)?	2	5,7	14,0
	3	18,4	31,0
	4	29,8	27,1
	5	41,1	17,8
	19. Чи могли би Ви собі дозволити витрати на послуги адвоката (юриста-консультанта) у разі необхідності?	1	10,6
	2	8,5	7,6
	3	14,9	16,2
	4	16,3	26,7
	5	29,1	24,8
	9	20,6	0

**ЗРУЧНІСТЬ ТА КОМФОРТНІСТЬ
ПЕРЕБУВАННЯ У СУДІ**

		О	А
20. Чи є характерним для приміщення суду: достатність зручних місць для очікування, оформлення документів, підготовки до засідання?	1	0,7	9,3
	2	3,5	17,8
	3	28,4	27,1
	4	31,2	27,1
	5	36,2	18,6
21. Чи є характерним для приміщення суду: вільний доступ до побутових приміщень (туалетів)?	1	0	3,1
	2	1,4	2,3
	3	7,8	12,4
	4	27,7	24,8
	5	63,1	57,4
22. Чи є характерним для приміщення суду: чистота та прибраність приміщень?	1	0	8,5
	2	0	12,4
	3	7,8	30,2
	4	34,8	21,7
	5	57,4	27,1
23. Чи є характерним для приміщення суду: достатність освітлення?	1	0	3,9
	2	1,4	16,3
	3	17,0	27,1
	4	34,0	24,0
	5	47,5	28,7

ПОВНОТА ТА ЯСНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ

		О	А
24. Чи зручно у суді розташовані інформаційні стенди (дошки об'яв)?	1	3,5	2,3
	2	5,0	11,6
	3	18,4	25,6
	4	34,0	35,7
	5	39,0	24,8
Чи повною мірою задовольняє Вас наявна в суді інформація щодо:			
25. - розташування кабінетів, залів судових засідань, інших приміщень	1	3,5	4,7
	2	7,1	7,8
	3	12,8	20,9
	4	33,3	34,1
	5	43,3	32,6
26. - правил допуску в суд та перебування в ньому	1	2,8	2,3

	2	5,0	7,8
	3	9,2	24,8
	4	33,3	33,3
	5	49,6	31,8
27. - справ, що призначені до розгляду	1	7,8	6,2
	2	8,5	8,5
	3	12,8	23,3
	4	29,8	35,7
	5	41,1	26,4
28. - зразків документів (заяв, клопотань, тощо)	1	3,5	3,1
	2	1,4	8,5
	3	17,0	23,3
	4	32,6	33,3
	5	45,4	31,8
29. - порядку сплати судових зборів та мита, реквізити та розміри платежів	1	3,5	5,4
	2	6,4	9,3
	3	14,2	23,3
	4	32,6	35,7
	5	43,3	26,4
30. Чи знайшли Ви на сторінці суду потрібну для Вас інформацію?	1	6,2	7,4
	2	4,9	7,4
	3	9,9	18,5
	4	27,2	22,2
	5	51,9	44,4

**СПРИЙНЯТТЯ РОБОТИ ПРАЦІВНИКІВ
АПАРАТУ СУДУ**

		О	А
31. Чи працівники суду працювали старанно та не припускалися помилок, які призводили б до перероблення документів та порушення строків?	1	4,3	9,3
	2	5,7	12,4
	3	16,3	27,1
	4	34,8	31,0
	5	39,0	20,2
Чи виявили працівники суду такі риси:			
32. - доброзичливість, повага, бажання допомогти?	1	1,4	7,0
	2	5,7	10,1
	3	14,2	17,8
	4	37,6	27,9
	5	41,1	37,2
33. - однакове ставлення до всіх, незалежно від соціального статусу?	1	3,5	10,1
	2	5,0	10,1
	3	12,8	17,8
	4	22,7	24,8
	5	56,0	37,2
34. - професіоналізм, знання своєї справи?	1	2,8	3,9
	2	3,5	9,3
	3	14,2	15,5
	4	30,5	29,5
	5	48,9	41,9

ДОТРИМАННЯ ТЕРМІНІВ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ		О	А	
365	Чи вчасно (відповідно до графіку) розпочалося останнє засідання по Вашій справі?	1	6,1	18,4
		2	7,8	14,6
		3	12,2	19,4
		4	27,0	21,4
		5	47,0	26,2
36.	Чи було враховано Ваші побажання при призначенні дня та часу засідання?	1	4,3	20,9
		2	2,6	14,3
		3	9,6	18,7
		4	33,9	26,4
		5	49,6	19,8
37.	Чи вчасно Ви отримували повістки та повідомлення про розгляд справи?	1	1,7	8,7
		2	7,8	10,7
		3	7,8	17,5
		4	29,6	23,3
		5	53,0	39,8
38.	Чи вважаєте Ви обґрунтованими затримки/перенесення слухань у розгляді Вашої справи?	1	7,0	21,4
		2	7,0	13,6
		3	12,2	17,5
		4	27,8	20,4
		5	46,1	27,2

СПРИЙНЯТТЯ РОБОТИ СУДДІВ		О	А	
Чи було характерним для судді:				
39.	- неупередженість та незалежність (суддя не піддався зовнішньому тиску, якщо такий був)?	1	5,2	14,6
		2	4,3	7,8
		3	12,2	17,5
		4	31,3	20,4
		5	47,0	39,8
40.	- коректність, доброзичливість, ввічливість?	1	2,6	1,0
		2	0	6,8
		3	10,4	18,4
		4	32,2	31,1
		5	54,8	42,7
41.	- належна підготовка до справи та знання справи?	1	1,7	5,8
		2	3,5	7,8
		3	13,0	14,6
		4	29,6	30,1
		5	52,2	41,7
42	- надання можливостей сторонам обґрунтовувати свою позицію?	1	2,6	2,9
		2	2,6	13,6
		3	7,8	10,7
		4	27,8	29,1
		5	59,1	43,7

43. - дотримання процедури розгляду?	1	0,9	4,9
	2	1,7	8,7
	3	8,7	8,7
	4	27,0	27,2
	5	61,7	50,5

ЯКІСТЬ СУДОВОГО РІШЕННЯ		О	А
44. Чи рішення по Вашій справі було на Вашу користь?	Так	69,0	69,4
	Ні	28,6	25,0
	КН	2,4	5,6
45. Чи плануєте Ви оскаржувати рішення по Вашій справі?	Так	31,0	19,4
	Ні	61,9	69,4
	КН	7,1	11,1
46. Чи отримали Ви повний текст рішення по Вашій справі?	Так	66,7	67,7
	Ні	33,3	32,3
	КН		
47. Чи вчасно Ви отримали повний текст рішення по Вашій справі?	Так	71,4	42,9
	Ні	28,6	38,1
	КН	0	19,0
48. Чи було рішення викладено легкою, доступною для розуміння мовою?	1	0	9,5
	2	0	0
	3	14,3	19,0
	4	32,1	19,0
	5	53,6	33,3
	9	0	19,0
49. На Вашу думку, чи було рішення по Вашій справі добре обґрунтованим?	1	0	14,3
	2	0	4,8
	3	17,9	4,8
	4	35,7	19,0
	5	46,4	38,1
	9	0	19,0

БЛОК 3. ЗМІНИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

		О	А
50. Як Ви вважаєте, чи наявні матеріально-технічні ресурси забезпечують потреби працівників суду для ефективного виконання своїх обов'язків	Так	64,4	54,3
	Ні	11,9	21,7
	КН	23,7	24,0

51. Скажіть будь ласка, яким є Ваші враження від візиту до суду сьогодні у порівнянні з Вашими очікуваннями?

		О	А
Кращі, ніж очікував	1	15,6	17,8
Гірші, ніж очікував	2	2,2	21,7
Відповідають очікуванням	3	65,2	45,0
КН	4	17,0	15,5

52. Якщо Ви були в цьому суді раніше (в минулому році або ще раніше), то як, на Ваш погляд, змінилась якість роботи суду загалом?

		О	А
Покращилась значно	5	5,2	12,4
Покращилась несуттєво	4	20,0	15,5
Залишилась без змін	3	31,1	17,1
Дещо погіршилася	2	0,7	3,9
Значно погіршилася	1	0,7	4,7
Важко сказати	0	11,1	9,3
КН	9	31,1	37,2

53. Чи відчули Ви певні зміни в організації роботи цього суду після запровадження автоматизованої системи діловодства?

		О	А
Так, відчув позитивні зміни		27,4	24,8
Так, відчув негативні зміни		4,4	7,0
Ні, не відчув ніяких змін		31,9	37,2
КН		36,3	31,0

ПРОЕКТ «СПРАВЕДЛИВЕ ПРАВОСУДДЯ»

Проект Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Справедливе правосуддя» працює в Україні з жовтня 2011 року. Мета проекту – сприяти утвердженню верховенства права в Україні через підтримку судової реформи, підвищення рівня прозорості та підзвітності судової системи, поліпшення обізнаності громадян із діяльністю судової системи та зростання довіри суспільства до судової влади. Діяльність проекту ґрунтується на досягненнях попереднього проекту USAID «Україна: верховенство права», який реалізовувався з 2006 по вересень 2011 року в рамках Угоди про співробітництво між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів.

Завданнями проекту є сприяння:

- розробці нормативно-правової бази судової реформи у відповідності до європейських та міжнародних стандартів стосовно підзвітності та незалежності судової влади;
- підвищенню рівня прозорості та підзвітності в діяльності ключових судових установ;
- підвищенню професіоналізму та ефективності судової системи України;
- посиленню ролі громадських організацій у здійсненні моніторингу просування судової реформи.

Проект активно співпрацює з Адміністрацією Президента України, Верховною Радою України, Конституційною Асамблеєю, Верховним Судом України, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Вищою радою юстиції, Вищим адміністративним судом України, Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищим господарським судом України, Державною судовою адміністрацією України, Міністерством юстиції України, Національною школою суддів України, Радою суддів України, неурядовими організаціями, вищими навчальними закладами, засобами масової інформації та іншими організаціями.

СФЕРИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОЕКТУ

Вдосконалення нормативно-правової бази судової системи України

- Забезпечення експертної підтримки процесу реалізації і вдосконалення Закону «Про судоустрій і статус суддів» та у здійсненні конституційної реформи;
- Сприяння виробленню та прийняттю якісних законодавчих актів, ключових для реформування судової системи;
- Забезпечення експертного аналізу законодавчих ініціатив та проектів нормативних актів на предмет оцінки їх відповідності міжнародним і європейським стандартам щодо незалежності судової влади, реформи адвокатури та реформи юридичної освіти;
- Проведення публічних заходів з широким залученням громадськості, медіа та експертного середовища до обговорення судово-правової реформи.

Добір суддів, етика та дисциплінарна відповідальність суддів

- Сприяння якісній реалізації положень законодавства по впровадженню в практику повноважних органів конкурсного добору кандидатів для призначення на посаду судді з урахуванням їх професійних досягнень та особистих характеристик;
- Експертна допомога у вдосконаленні механізму тестування кандидатів на посаду суддів;
- Посилення спроможності судової системи з допомогою навчальних заходів плекати дотримання суддями етичних стандартів;

- Підтримка органів суддівського самоврядування у розробці нової редакції Кодексу суддівської етики;
- Сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у вдосконаленні дисциплінарної практики щодо суддів через покращення адміністративних процедур та вироблення якісних документів, які регулюють процедури подання, перевірки та розгляду скарг (заяв) про неналежну поведінку суддів.

Підвищення професіоналізму суддів

- Експертна підтримка інституційного становлення Національної школи суддів України;
- Допомога Національній школі суддів України в розробці та впровадженні ключових навчальних програм для суддів та працівників апарату судів (етика, написання судових рішень, права людини, управління людськими ресурсами тощо);
- Сприяння розробці програми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді;
- Сприяння підготовці суддів-викладачів для Національної школи суддів України;
- Підтримка зусиль Національної школи суддів України з розробки та проведення навчальних заходів для підвищення кваліфікації суддів;
- Сприяння роботі з підготовки та публікації навчальних матеріалів і посібників для суддів.

Розвиток організаційної спроможності судових установ

- Експертна допомога Раді суддів України та Державній судовій адміністрації України у виробленні стандартизованої системи оцінки діяльності суду;
- Сприяння процесу підготовки довгострокового стратегічного плану розвитку судової системи;
- Сприяння вдосконаленню бюджетного процесу для судової системи та судового адміністрування;
- Експертна підтримка процесу автоматизації судової системи України.

Залучення громадянського суспільства до процесу реформування судової системи

- Підтримка організацій громадянського суспільства у виробленні ефективних засобів ведення діалогу з законотворцями та високопосадовцями стосовно судової реформи;
- Залучення української громадськості до впровадження судової реформи через заходи з громадської освіти та адвокатування;
- Підтримка діяльності громадських організацій у веденні ефективного моніторингу функціонування судової системи та впровадження судової реформи.

Американський народ, через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID), надає економічну та гуманітарну допомогу по всьому світу понад 50 років. В Україні допомога USAID надається у таких сферах як: економічний розвиток, демократія та управління, охорона здоров'я і соціальний сектор. Починаючи з 1992 р., Агентство США з міжнародного розвитку надало Україні технічну та гуманітарну допомогу на суму 1,7 мільярда доларів. Детальнішу інформацію про програми USAID в Україні можна отримати на офіційному веб-сайті USAID <http://ukraine.usaid.gov> та сторінці у Facebook <https://www.facebook.com/USAIDUkraine>.

Проект USAID «Справедливе правосуддя»

вул. Івана Франка, 36, 3 поверх

Київ, Україна, 01030

тел./факс +38(044) 581-3303

office@fair.org.ua

www.fair.org.ua

ХАРКІВСЬКА МІСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНИХ ГУМАНІТАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ”

Організація створена у 1998 р., і має значний досвід у здійсненні широкомасштабних правових і соціальних досліджень проблем сучасної України.

Інститут має офіси у м. Києві та Харкові, представництва у м. Полтава і м. Суми.

Сфери діяльності Інституту прикладних гуманітарних досліджень:

- 1) боротьба з корупцією в Україні;
- 2) захист прав людини;
- 3) сприяння судовій реформі в Україні;
- 4) вдосконалення виборчого законодавства та практики;
- 5) соціологічні дослідження.

Наші дослідження:

- співвідношення українського законодавства з Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. (Рада Європи);
- боротьба з корупцією в Україні (ОБСЄ та КАМР);
- правового статусу хворих на СНІД (ЮНІСЕФ і ПРООН);
- правового статусу іноземців в Україні (УВКБ ООН), діагностики правової системи України щодо вирішення господарських спорів (Світовий Банк);
- аналіз судової практики у вирішенні виборчих спорів в Україні у 2002 р. (USAID);
- аналіз правових аспектів участі ЗМІ у виборчому процесі;
- використання “брудних” виборчих технологій у ЗМІ на виборах Президента України у 2004 р. (посольство Канади в Україні), аналізу виборчого законодавства та рекомендацій щодо його застосування судами України у 2006 р. (ОБСЄ та USAID);
- соціально-економічних витрат при застосуванні запобіжного заходу у вигляді взяття під варту (АВА/РОЛІ) та ін.
- 2008 – 2012 рр. спільний українсько-канадський проект “Боротьба з корупцією в Україні”, що впроваджувався за активної підтримки Інституту прикладних гуманітарних досліджень. За результатами діяльності було підготовлено 20 аналітичних матеріалів за напрямками проекту. Результати проекту були використані Міністерством юстиції України у першому щорічному звіті про результати проведення заходів щодо запобігання і протидії корупції в країні.

У 2008-2011 рр. “Інститут прикладних гуманітарних досліджень” взяв участь у пілотній програмі опитувань громадян – відвідувачів судів за допомогою методології карток громадянського звітування, оцінивши рівень задоволеності громадян якістю роботи Харківського апеляційного адміністративного суду та Харківського окружного адміністративного суду.

“ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНИХ ГУМАНІТАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ”

вул. Сумська, 39, офіс 156, м. Харків, 61058
адреса для поштових відправлень: а/с 10451, м. Харків, 61002
тел./ факс: (057) 714 99 52
iahr@online.ua
www.iahr.com.ua